

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionaliste de Tortosa

NUM. 65.

PUGNA PRO PATRIA.

ANY II.

LA CATALUNYA QUE VOLEM.—Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de las regiones germanas.—Estimada, per son valer al exterior y temuda per sa forsa.— fer pera enténdeshi. Els empleats de la terra y pòchs, actius y inteligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys.—Las universitats y escolás tornadas a son esser obradors y historía y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Repobladas las montanyas per grans boscos, trescant pels singles movent enginys del treball.—Conservats com els corredors enginys moderns, trayent del terrer y de las minas els fruits y minerals. Las aguas de sos rius saltant de resclosa en resclosa historicas de populosas y amplias ciutats reliquias els monuments enrunats o antichs y alsarne d' un art fill lligitim del antich criat en els avensos actuals. Voltar las vellas poblacions a la Patria y al obrer intervindre en el moderns.—Ports oberts als productes de tots llochs; assegurats ab tractes d' una nació seria; veure al potentat ab afany de ser estimat y un govern donantli lo que cristianament y per dret li pertoca.—Volem deixar a nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pera ob nirho tenim lo precís: Forsa, riquesa y inteligencia. Reprimim el vici del egoisme y exaltèm la virtud que a cap ens manca: L' amor a la Patria.—LLUIS DOMENECH Y MUNTANER

DIRECCIO Y REDACCIO

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 31 Mars de 1904.

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes. 0'50
Fora semestral. 3'00

La Redacció no fa seus los conceptes ni contenguts dels articles firmats o copiats.

SANTORAL

Diuenge 3, Pasqua de Resurrecció de N. S. J., S. Benet de Palermo, cf.—Dilluns 4, (Abans X) San Isidoro arq. de Sevilla.—S'obren los tribunals.—Dimars 5, (Abans f) San Vicens Ferrer cf.—B. P. en lo Carme.—Dimecres 6, S. Celesti P. Y s. Celso b.—Animà.—Dijous 7, San Epifani b. mr.—Divendres 8, San Edesi mr. y s. Albert lo Magno cf.—Disapte 9, Sta. Maria Cleofé y santa Casilda vg.

El traydor Judas

Desesperació!

De la ciutat de Deu surtia Judas Poc temps després d' haver venut son Mestre;

Los ulls desencaxats esparnejaven
Cóm dintre 'l foc les brases qu' espatéguen;
Ses mans crispades, sos cabells de punta,
Tremolós y groguenc, perduda 'l esma
Furiós camina: a cada quatre passes
Sos ulls esparverats regira enrera
Mirant a la Ciutat, que, imalestruga!
Embolcallada en crits allà s' adressa;
Més al instant sa ullada ne retira
Cóm si 'l esperonés força secreta,
Mentres creuen son cap, com llamps que 'l solquen.
Infernals pensaments que 'l atormenten:
La negra traició son cor turtura,
La venda de Jesús el desespera.
«Traydor!» Ex nóm, que al criminal les pantalons

Demana que a sos péus s' obri la terra,
Y gitant per sa gola rius de lava
El cremí viu y escampí el vent les cendres.
Sent brollar en son cos flames horribles
Que encenen ses entranyes y 'l roséguen:
Alça 'l cap, mira 'l cel, mira... y tremola:
Se créu ja condemnat, y s' desespera.
Corre foll, costa avall: d' una gamba
Salta 'l torrent, i' aubaga puja esguérpa,
Y endintantse pel bosc, sota unes roques
Busca sopluig: revlinca a la dréta,
Y allà vora un raser ovira un arbre
Dè sóca veïta, secular, potent,
De branques mitj torçtes y forçudes,
Lo guayta esparverat, guayta... y gemega.

Abatud baixa 'l cap: sa fosca ullada
Clavada está a la terra com sageta.
¿Qué pensa? ¿qué medita? ¿qué escorcolla?
De sopte regirantse fébrós tréscia,
Liiga una soga al arbre, 'l puja, y 's fica
Al cóll la vaga corredora y... 's penja!
Xisclen les aus, voltant al miserable!
Mentres son cós brandant espeternéga.
Sembra un esclau y renegat dimóni
De cara paorosa y mans negrenques,
Vomitant el mon pel fer abismel!
Mentres sa ànima vil, com plom, després
Cau condemnada per so crim infame
Al mitj del foc etern que 'l atormenta.

José Portabella y Vives.

Lo pecat del poble jueu

Pecatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis est.

Del trist mitj d' una inculta fundada,
aixuta per los aires del Vimen,
s' aixeca lo gegantesc, cadavre de la ciutat deicida, sol, trist, desconsolat y sens llagrimas que mitguin lo dolor de que está sadoll son cor, y l' amargura ab que presisament está embrasada la seua anima. Devall seu te ficat, com una expiació, lo vall de Josafat ab sa enclotada falda. Les enlayrades cimes de les montanyes de Moal cerquen son emboirat horitzó.

Dinou cents anys testimonian y ens fan memoria d' un nom, d' un martiri, d' una agonía, d' una redempció.

«Jerusalem! Jerusalem! Lo bon Deu te vingué a veurer y tu no 'l volgues coneixer; t' ensenyá la vritat y tu 'l hi despreciares; te portava 'l ben estar y tu 'l hi renunciaves ab crudels martiris; vingué a coronarte de gloria y tu 'l coronares d' espinas, vingué en fi per donarte la vida y tu 'l feres morir ignominiosament en una dura creu.

«Jerusalem! Jerusalem! ¿Que diuen tos oraculs poetes e historiadors? Tots callan. ¿Que s' es fet d' aquell tan soper temple? Pòis cendra, res. Hont son tos Cessars, Heroins y Conqueridors? Tots han mort. Si tot calla, tot ha desaparegut, tot ha mort; tan sols lo crim de ta malifeta no morirà may; no desapareixerà may; no callarà may; perque t' ha de corsecar la conciencia y ha d' encoarajar mes y mes los remordiments de que 'ts víctima y

que foragitan als teus fills del seu nadiu terrer, obligantlos a vagar errants y dispersats hasta 'l fi dels sigles.

La profecia d' un Deu no podia menys que esdevenir al peu de la lletra.

«Oh desgraciada Sion! Quants recors s' envocallan en tes entranyes, desde 'l darrer sopar del Fill de Deu en nostre planeta; en quina nit parixia que tota la terra 'l hi negava: l' alberg; fins a sa gloriosa ascensió, que, esqueixant la sblava volta, s' endinsá en lo cel, obrintmos de bat a bat ses portes.

Quantes penes, desde 'l hort de Getsemani, d' hont prengueren amallat al bon Jesus, fins al tragic Golgota, hont, en l' arbre sagrat de la creu, derramá 'l última gota de sa divina sanc, per nostre amor!

Quantes peripecies, desde quan fou proclamat rey en sa entrada triomfal, hasta quan fou aclamat réo de mort per tos fills agombalats de vall lo balcó de Pilat!

Quants torments! veurers abant donat dels apostols; negat per Sant Pere; nafrat de cap a peus per los cinch mil y pico d' assots, la bufeta daimpia de Malco, lo pes de la creu. Lo carrer d' amargura, a qui doná nom lo dolor de que foren sorpresos mare y fill ab una mutua y compasió va mirada.

Tants y aytals son los esglanys y treballs que 'l Criador s' ha dignat sofrir per la vida de ses ingrates criatures.

Mes sa bondat y misericordia no s' limiten ab aquests benefissis, sinó que obre pas al bon lladre en lo Paradis; perdoña als mateixos butxins y malifactors seus e intercedeix per ells a son pare celestial; ens deixa a sa Mare santíssima; y en fi ens héreue son cos sacratissim en la Eucaristia; perque 'ns conforti en les tribulacions; s' serveixi de blanch, hont puguin esbravar llur rabia los infidels, qu' en cara no estiguin satisfets; y en fi, perque los que busquin perdó de sos pecats, puguin cercarlo en son cor, hont hi nie un mar iudicament de bondat y misericordia per lo pobre pecador.

Maldanell.

Ignoto Deo

«Si n' he vist de idolatria
Als palaus que he visitat;
Tots los deus del mon hi havia,
¿Sols a Vos no us hi he trobat!

Lo meu cor prou vos cercava,
Mes per rebre un nou menyspreu;
Cada marbre altiu cridava:
«Si a Deu buscas jò só 'l deu!

Y en la cambra hont s' hi reposa
¿No hi será lo Deu d' amor?
«Ay! allí també hi feu nosa...
¿Tan nafrat fariáu por!

Joseph E. Soler

La Cuaresma

Deruni de coranta dias observat per los cristians per preparar-se a la celebració de la Pasqua.

Lo número de coranta dias pot ser en memoria del diluvi universal que durá igual dies ó com a recort dels coranta anys que 'ls iraelistas caminaren pel desert, ó be també en memoria de 'ls coranta dias que tingueren de temps los minivites para alcansar lo perdó de Deu per los pecats que habian comés.

Hi vá haber autors que varen suposar que la cuaresma significa 'l dejuni de coranta dias del profeta Elias ó be altres tants que n' vá observar Moisés a la montanya del Sinaí.

Pero la opinió mes probable es la de que s' instituí y fixá en recort dels coranta dias que dijuna Jesús crist al desert, que prengueren lo nom de cuaresma, *quadragessima* en llatí; *El cum jejunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus postea*, etc. (Math. cap. 4, v. 2.)

L' origen de les abstinencies religioses es tan antic com lo mon. Alguns ho fant remontar y crehuen véurel fins en l' historia dels nostres primers pares.

Un tractat d' *Higiene pública* diu: «L' institució de les cuaresmes ens diu que en tots temps per tots los legisladors civils y monastichs s' ha adiyinat l' influencia d' aquest régimen. Los progresos del epicureisme y de la indiferencia han portat la

relació d' aquelles antigues y solemnes costums; pero 'ls mentjes il lustrats may acabaràn de aplaudir l' institució de la dieta cuaresmal de l' Esglesia catòlica en cara que no 's consideri més que baix lo punt de vista higienich.

Sis ó set setmanes de moderada abstinencia de carn y aliments animalizats y en lo temps del any en que 's fa mes activa la *hematosis*, y més bullisió lo moviment orgánich, es una practica altament saludable y digna de ser acceptada, encara que no he recomanés lo sant y respectable del seu origen.

Es útil interrompre a temporades lo règimen habitual, perque una dieta uniforme predisposa a determinades enfermetats; luego son útils les vigilies y les abstinencies, luego es útil la Cuaresma.

Es convenient adietarse un a l' entrada de cada estació, en los temps principals del any, luego es útil lo dijuni de les *tempores*.

Lo dijuni es universalment admés. Per aixó s' han conegut en tots los pobles del mon antich y modern, civilizat ó en estat de barbarie, lo dol, los vots, les oracions, les mortificacions, y com una d' elles, certes abstinencies,

Mahoma, a imitació de nostra cuaresma, instituí un mes la penitencia, lo nove del seu any árabe, anomenat *Ramadam* ó més be *Ramazan*.

La nostra cuaresma s' atribueix als Apostols pèl mes dels pares de l' Esglesia dels segles IV y V. Al dijous de Cuaresma també hi anavan compres les privacions dels jochs y tota clase de diversions.

Fins al segle IX se conservá la costum de tancar los tribunals de justicia, de cassar, de no portar armes ni de viatjar sens gran necessitat.

En la primitiva Esglesia no s' feya més que un apat a la tarde, abstinente de menjar carn, ou, llet y vi.

Durant lo segle XIII, lo menjar s' adelantá tres hores, y avans de anar a dormir se menjava alguns fruits ó conservés.

Més endavant, any 1500, s' comensá a fer la *colació*, nom tret dels religiosos que després de haber menjat escoltavan la lectura de les conferencies dels SS. PP. enomenades en llatí *Collationes*, després de les que s' permetia els dies de dijuni beure un poch d' aigua ó vi, lo que fou enomenat *colació*.

La Cuaresma tothom sab que comensa lo dimecres de cenbra y acaba lo dissapte Sant, abrassan coranta sis dies, tots los que son dijuni menos los diumenjes.

Les abstinencies se observaban ab tanta escrupulositat a Orient, que durant lo segle IV, habent permés l' emperador Justinia als carnisers de Constantinopla que obrissen les carniseries en la cuaresma del any 546 per rahó de la falta de blat, ví, oli y peix, ningú volgué comprar carn ni disfrutar d' aquella consesió.

Lo rigor de la disciplina en aquet temps era tal, que fins les tropes en actiu servey observaban la cuaresma, y en l' historia militar de Fransa s' dona l' nom de *batalla de les arangades* al atach d' un convoy de

bacallá y demés pesca salada destinada als inglesos que sitiavan a Orleans l' any 1428.

Carlemany en una de ses capitulars condemna a pena de mort al qui durant la cuaresma menjés carn per despresi a la Religió.

La carestia del oli per coure 'l menjar dona lloch a que s' sollicités y 's conseguís permis pera servirse de grassa de vaca y també de tocino en compte del oli.

L' any 1779 Pio VI va extendre als regnes d' Argó y Navarra la facultat de menjar tota especie de carns en los dissaptes, menos los de *cuaresma y tempores*, del mateix modo que s' feya a Castella ahont, com diu Amat, era, antigua costum de menjar los caps, colls, tripes, menuts, peus y mans del bestiar.

Se feyan ab totes les despulles dels bens un olla que com menos substanciosa y agradable s' permitia menjar los dissaptes a Espanya ab motiu de la victoria de las Navas, guanyada contra ls moros per don Alfonso VIII l' any 1212, y de ses resultes s' instituí la festa del Triomf de la Santa Creu ab vot d' abstinencia de carn tots los dissaptes del any.

Lo Sumó Pontifice feu general lo permis que en 1745 habia consedit Benet XIV de menjar tota especie de carns, sens restricció en certs dies de cuaresma, ab motiu de la guerra marítima que ocasionava falta de pesca salada, concessió que va extendre de nou a tota la cuaresma exceptuant poquissims dies, pero quedan vigenta la prohibició de barrejar carn y peix en un mateix apat, aquets dies.

Palau y Febrer 24—1904.

Flors del Calvari

En temps de la poderosa Roma, Satán, fentse adorar en forma d' extravagants idols, cantava victoria sobre el cor de tots els homes. A tots els avasallaba, tots eran esclaus d' ell.

Las vritats del Evangeli predicadas per boca del Divi Mestre, habian convertit a las multitudes de Judea y las habian arrencadas del esclavatje infernal. Pro era necesaria l' última prova per véncer el fanatisme de aquellas multitudes idólatras: que Jesús morís en defensa de sa doctrina per posar tota sa fe en las vritats per Ell predicadas.

Y Jesús morí de la manera mes ignominiosa.

Las multitudes l' aclamaren per arreu, y la sanch ardenta del Martí fongué ab son escalf divi las ferreas cadenas ab que Satán tenia en dogalada la Humanitat.

Y per primera vegada la *Llibertat* apareix al mon.

Si alguna recansa podian tenir els homes referent a sa mortalitat; per si creyan qu' els rics y poderosos, els reys y els prínceps algún jorn podrian lliurarse d' aquell tribut, Jesús al cim del Calvari desvaneix sos dubtes, y sa propia vida es el sagell ab que legalisa sa vritat.

Ell, l' Omnipotent, el Rey de reys,

morint clavat en creu damunt del crani d' Adam y de las ossamentas dels Juheus enterrats en la Montanya de las Calaveras (Gólgota) proclama la *Igualltat* de tots els homes davant de la mort.

Els excessos del Paganisme desbertaren las iras de Deu Pare y no volguent consentir per mes temps l' estat de corrupció de la Humanitat, es disposa a castigarla de nou.

Jesús oferí a Deu Pare el sacrifici de sa vida per salvar a la Humanitat donant el mes eloquent exemple de *Fraternitat* que pugan contemplar las generacions totas.

Obrers! Quan els apóstols de ideas novas tractin de coaccionar vostras consciencias tergiversant l' essencia d' aqueixa santa trilogia, dirigiu vostras miradas al Calvari y al cim d' aqueixa montanya sagrada veuréu encare a Jesús ab els braços extesos y sentireu com os crida:—Sols jo he predicat ab l' exemple la verdadera LLIBERTAT, IGUALTAT Y FRATERNITAT.

R.

LA MORT DE NOSTRE REDEMPTOR

Per no véure l'escena d'amargura Qu'allá, al cim del Calvari, s' representa, Del só s'apaga la mirada ardenta, Dexant en die trist la terra obscura.

Destaca entre tenebres la figura De Jesús en la creu, que s'ensangrenta. Pel riu de sang que nóstres culpes renta, Baxant fins a regar la roca dura.

S'esquerdén pedres y montanyes s'obren... Será pel Redemptor que pert la vida! Y les roques y 'ls monts se n'escruxéren.

Per Jesús els mortals salut recobren: Y té l'humanitat, qu' ha redimida. Córns més durs que la roca y no s'partéren?... JOSEPH PORTABELLA Y VIVES.

El credulisme

Hi ha una mena de gent así al mon, que si no ho *vegessim*, no ho *creuriam*.

Una mena de gent que s' diu escéptica, que no creu, que no vol creure, que en cap de les maneres pot creure.

Y com tots els extrems sempre s' tocan, naturalment, els escéptichs resultan que son els més creyents, els més créduls, els qui més creuen.

Res, que fins creuen lo *increible*: Ells creuen que un home no deu creure; y sense cap motiu, ho creuen.

Ells creuen que no es rahnoble el creure; y sense poderne donar na rahó, ells ho creuen.

Ells creuen que no s' ha vist may un sabi de debó, que sigués home de fe; y es tanta sa ignorancia de la Historia, que ells ho creuen.

Ells creuen que ls catòlics, per serho, han de creure un sens fi d'absurdismes; y es tan curta sa lògica, que ho creuen.

Ells creuen que las vritats de fe son fantasmes y sombras sens substancia; y no entenent ni de que s' tracta, ells ho creuen.

Ells creuen que la ciencia ha demostrat la falsetat d'algún dogma ó misteri; y tot posant aquest gep a la ciencia, ells ho creuen.

Ells creuen que tot lo que s' diu revelat pel mateix Deu es una farsa; y no sabent lo que vol dir revelat, ells ho creuen.

Ells creuen que s'inventan els miracles que la Iglesia proposa; que s' cambian las creencias cristianas com las modas; que la doctrina catòlica es la veu del retrocés; que ls Sagraments son cosa buyda... y sens comprendre lo mot Sagrament, y sens

tendre la primera paraula del *Credo*, y no sabent quan hi ha un dogma, ni que s'exigeix perque hi hagi un miracle, com uns beneyts tot s' ho creuen.

Y son tan *creyents*, y fins creuen tals cosas, que si s' inventa una calumnia contra el clero, sense fer cap pregunta per trobar la veritat, ells la creuen; y si s' divulga una nova estulticia en materias relligiosas, sens examen ni duptes, ells la creuen; y si diu un disbarat un sectari, talment com si aquest fos infalible, ells lo creuen.

Y tot *creyent* tant, encara creuen que no creuen!

Aixó sí que es bona fe!

Fra Parleta.

En pró del servey militar voluntari

Los diaris arribats de Barcelona donen compte del grandios meeting celebrat en Teatre de Novetats organizat per la Lliga Regionalista de Barcelona.

L' acte comensá a les onze del mati. Desde més de mitxa hora abans lo teatre estava, fins als últims recons, atestat de ciutadans que, ab la seva presencia y l' seu entusiasme, anavan a protestar contra lo darrer disbarat del Govern, secundat y apoyat pels que s' fan passar per amichs de la llibertat, de la democracia y dels drets del home, però 'ls vulneran y trepitjan sempre que poden.

Ocupá la presidencia lo senyor Abadal, president accidental de la Lliga, prenent lloch al seu costat los senyors Guvern, de l' Unió, y Laporta, de Catalunya Federal.

Lo senyor Abadal, se felicita de veure de nou aplegats als autonomistes que, encare que de diferents camps, tenen les mateixes aspiracions y 'ls mateixos sentiments. Aquesta comunitat d' aspiración fa que s' reuneixin pera fer una manifestació plena y patent del seu criteri contrari al servey obligatori y defensor del voluntari.

Seguidament parlaren los Srs. Rahola de la Lliga Regionalista, Laporta de Catalunya Federal, Revantós de la Lliga Regionalista, y Gubern de l' Unió Catalanista, quins defensaren ab una munió de detalls lo servey militar voluntari.

Comensat l' acte s' presentá lo Sr. Rusiñol que acababe d' arribar de Madrid y fou saludat ab xardoros aplaudiments habentse vist obligat a parlar. Explicá la campanya que han fet ell y sos companys a Madrid y esposa que s' lo que volen y defensen los regionalistes.

Lo notable discurs del Sr. Rusiñol com tots los altres fou molt aplaudit acabantse l' meeting als crits de Visca Catalunya.

Els acorts de la Lliga Regionalista

En la sessió de la Junta Directiva de la «Lliga Regionalista», y ab assistencia de tots els individus que la forman, menos un que desgraciadament está malalt, se prengueren, per unanimitat, entre altres acorts, els següents:

Primer. No pendre part ni enviar representació a cap dels actes que, en obsequi del Rey, tinguin lloch ab motiu de la seva vinguda a Barcelona.

Segon. Dirigir un manifest al poble catala, recordantli una vegada més l'opressió secular de Catalunya, el desconeixement dels seus drets, la negativa constant y obstinada a totas las aspiracions de nostra terra y fer una afirmació categorica dels principis del catalanisme.

Tercer. Recabar pera dit manifest la firma y el concurs de las demás entitats catalanistas y

Quart. Fer públics aquest acorts.

La Pasqua florida

Resurrexit sicut dixit!
¡Aleluya!

Dolsos himnes lo cel ne mormola, l'alegria omplena l'espai; á Jesús l'hi sonriu la victoria, y vensut, abandona, á Satan.

Lo Sepulcre florí una poncella, la flor filla n'és lo Redemptor, de son cos se'n desprén tanta aroma, que en molt breu enbaumá tot lo mon.

Ya'l gran astre's destapa la cara emboyrada pel dol prop passat; ja la lluna s'entorna á son centre, y la terra quieta s'está.

Lo cep vell fa sortir la rodolta, los mes joves ne trehuen brotets; tot lo camp ja vesteix toca blanca, com nevat, ovirem l'ameitler.

Ya l'abella les flors petoneja. agradibola'l panal, que á la gola pessigolle son gust tan refl.

La feynera formiga, les portes de sa casa, n'ha obert bat á bat; los insectes, que tan fort dormien, reviscolen de son dols letarg.

Los aucells del desterro ja tornen, á alegrar lo boscatje ab llur cant; y tots cerquen quelcom, necessari per formarse llur casa payral.

La fredor, foragita l'atmosfera; tot l'ambient comence á estiuajar, ja ha passat tot l'hivern d'amargura, ja'l bon Crist á la vida ha tornat.

La Pasqua florida—celebra'l Catholic qual cap d'any de gloria—y jorn memorial; aquí te principi—la seua creencia, la fé está bassada—en tal veritat.

¡Jesús ressucite?—Divina es l'Esglesia, y certs tots el dogmas—de sa religió; ¡Jesús ressucite?—Cantem Aleluya. vensut es Morfeo—salvat ya está'l mon.

MALDANÉLL.

NOTICIES

Havem rebut el Follet ilustrat que la villa de Montblanch dedica al «Orfeo Canigó» com á recort de la visita que li feu durant los días 19 y 20 del que som.

Resulta un treball interessant tan per sos escrits entre els que n'hi ha dels nostres amics Queralt y Poblet, com per las composicions poeticas y gravats dels individuos de las tres seccions que componen el «Orfeo Canigó.»

Tan dels uns com de los altres pensem reproduhirne algunas en las columnas de la VEU.

Moltas mercès per l'anvio y consti que'ns han fet molta enveja el no poder disfrutar com els Montblanquins de tan agradable visita.

Despres de moltas anadas y vingudas ha quedat definitivament acordat que el Rey dels espanyols fasi un viatge per Catalunya visitan las principals ciutats entre ellas Tarragona y no seria estrany que un cop posat á viatjà també'ns visités.

L'intel·ligent rellotjer Sr. Climent encarregat per los Cabildos Catedral y Municipal de regulá la marcha del rellotje public, l'ha posat ab arreglo á la meridiana de la Europa occidental ó de Greenvinch qu'és la oficial pera totas las dependencias del Estat y ferrocarrils.

Dilluns varem tení'l gust de saludá á l'insigne mestre En Felipe Pedrell, que passá pocas horas entre nosaltres degut á que era esperat á Barcelona, pera buscar els medis de portar á cap, la creació d'un

teatre pera representacions á l'aire lliure de gran espectacle, per l'estil del de Nimes que vé á ser la continuació dels teatros grecs y romans, en els que es prescindia en tot lo possible de les apariencias y artificis, fet que la naturalesa ab tot son esplendor ajudés á la festa.

Sembla que una de las primeras obras que s'cantarán estarà inspirada en l'antiga cansó Lo Comte Arnau composta en llengua y música de la terra, ab la que ens deya l'eminent mestre, es proposa parlar al cor del poble, fentli sentir la grandiositat dels fets heroics qu'omplan las planas de la nostra historia.

El «Correo Interior Josefino» orgue de la Jermandat de Operaris diocesans establerta en nostra ciutat publica dos foto grats reproducció de dos fotografias ab son autografo corresponen que com á carinyós recort el San Pare Pius X y Emm. Cardinal Merry han dedicat al Superior general de la Esmetada Jermandat lo apostolic y zelós amic nostré lo Rd. D. Manuel Sol, per lo que'l felicitem.

La patriótica y seria institució Somaten armat de Catalunya que tans serveys porta prestats afavor de la seguritat y ordre dels pobles ahont está establerta, conta ab molts pocs dels seus individuos en la provincia de Tarragona, fet que no te explica ció facil, á no ser que siga que corre, patella ab lo caracter apatic y indolent que'ns distingeix de las altres, apatatia que de bem procurar treurens y per lo tan creyem que las personas prestigiosas de cada poble podrian iniciá lo pensament de la formació del esmentat Somaten que no ocasiona cap gasto y en cambi es una garantia per la seguritat del ordre y de la propietat.

Si la demes premsa local vol secundá el pensament y gracias á son esfors se lográ sa implantació el país ni restará agrait.

Ab motiu de la solemnitat religiosa de la present setmana avansém tres días la surtida del present número, que tenia que ferho el diumenge de Pascua.

A tots els nostres llegidors y colabors dors els desitjem unas felisas Pascuas.

No tenim per costum ocuparnos dels acorts que pren l'Ajuntament, pero aquesta setmana per l'extracte que de la última sessió en publica el *Diario de Tortosa*, veyem se n'han pres alguns que valen la pena de ser coneguts dels nostres llegidors.

Cuan se vá tractar de construir la cloaca del carrer de San Roc fins á la plassa del Angel, eixecant las rasantas de dita plassa y dels carrers que á n'ella fan cap, varem senyalar la necessitat que hi havia d'estudiá un plano general d'alcantarillat y rasantas, perque no sucuis, lo que s'facil ara pasí ja que s'tracta de corretjer d'una d'aquellas de una proposició que va ser aprobada, ordenant al Sr. Arquitecto municipal, estudiá un projecte de novas rasantas pera 'ls carrers de Bonaire y Ample, cuya modificación se impone para facilitar la construcción del alcantarillado. Per manera que la rasant que fa quatre dias es vá establir á n'el carrer de Bonaire pera fer l'encatxat, encintat, voras y aceras han de ser objecte d'un nou estudi, que tan si resulta bona la actual rasant com nó, tindrà que arrencarse y ferse de nou.

Si no ho tinguésem que pagar los vehins menos mal, perque axís se dona feyna y la jent veu que s'fan moltas obras.

Un altre dels assumptos va ser la pregunta del Sr. Domingo referent á l'expedien d'engrandiment del cementiri de San Lázaro, á fi de que s'activés perque aixís ho reclama la higiene y salubritat públicas, obtenint per resposta que la comissió de Beneficencia el té pera estudiálo.

De desde la última situació conservadora, que si no ho tenim mal entés, l'expedient está acabat y aprobat y declarat d'utilitat pública, com declarada també oficialmente la necessitat de la ocupació dels terrenos que han de convertirse en cementeri, faltant solzament la aceptación per part dels propietaris que han de ser expropiats, de la valoració feta per el perit de l'administració, actes que's poden portar á terme sens perjudi de tots els altres camins, informes y comissions que l'Ajuntament tinga per convenient consultar, ja que aqueix assumpto con vá dir molt be lo concejal Sr. Domingo la salubritat y la higiene hi están interessadas y que nosaltres diem ho exigeixen la salut y la vida del vehins.

Lo senyor Algueró va demanar un estat de comptes, en el que s'especificqui lo cost de las cloacas y asseras, fent constar las cantitats que ha pagat l'Ajuntament y las qu'han pagat els particulars.

La pregunta es curiosa, tant, que sabem son molts los que están esperant la resposta.

Tortosa. Imp. FOGUET, P. Hospital 5.

— 4 —

te cuando partió de Gerusalem, aunque Lucio Dextro parece que lo señala dos años después de la muerte de Christo: porque en el año 36, despnes de su nacimiento, trata ya de la conversión de los Españoles; y pareceme es muy conforme á razón, el creer que aya sido en este tiempo: porque el espacio de dos años parece suficiente, para que nuestro Apostol, con los demás predicasse á los de su nación, dándoles bastante noticia de los misterios de Christo, y para que hiziesse experiencia de su ingratitude, y dureza; y para que ellos quedassen inexcusables, y el con suficiente ocasión, para passarse á predicar al pueblo de los Gentiles.

Dize Flavio Dextro que no vino solo el Apostol Santiago cuando emprendió el Camino de España, sino que trujo consigo algunos Dicipulos, y en especial doze, que fueron los principales: y dize que era esta costumbre de los Apóstoles. *Multos etiam Discipulo præcipue autem numero duodecim, more Apostólico, in Hispaniam secum portat.* Y es de notar, que á imitación de su Maestro Christo, que escogió doze Apóstoles para la conquista del mundo, abrian ellos introduzido esta costumbre: como parece significarlo también el Papa Calixto en la Epístola de la traslación del cuerpo del Apostol Santiago. En orden á la venida del Apostol Santiago á España dize Gerónimo Pujades en su *Corónica General de Cataluña* libro quarto cap. 5. Esta venida de Santiago dizen algunos, que fué por mar, assi lo refiere Beuter y Pedro Medina en las grandezas de España, concordando los lugares suyos, y assi lo entiende el Padre Diago, y assi es de creer, para acomodar mejor su viaje. Y el Padre Morillo en el libro de la fundación del Pilar folio 55 dize: Que su embarcación tué en Iopé, puerto de Siria, que agora se llama Iafá. Afirman los más Escritores, que desembarcó en las Asturias, y assi que es cierto que si Santiago hubiera venido por tierra le venia bien hazerle tocar en alguna parte de Cataluña; pero no menos le venia bien viniendo por mar, y aun dize el Padre Maestro Diago: Que viniendo Santiago por mar, tocaria en nuestra Cataluña, como primera parte que encontraba, de su Provincia: Yo tengo para mi, que con el zelo que Santiago tenia de la Predicación, en ver tie-

LIBRO SEGUNDO

Historia de la Santa Cinta. con que la Soberana Reyna de los Angeles honró á la Catedral y Ciudad de Tortosa con sus milagros y fundación de su numerosa Cofradia.

Dirigido á su muy Ilustre Cabildo, por Francisco Mastorell y de Luna, Ciudadano de Tortosa.

Impreso en Tortosa por Gerónimo Gil, Año de MDCXXVI.

